

Üniversite Öğrencilerinin Spora Bağlılık Düzeylerinin Belirlenmesi

Determining the Sports Commitment Levels of University Students

Erol BAYKAN¹, Sena Nur KARADAĞ², Halil İbrahim AKTAŞ³

^{1,2,3}Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat, Türkiye

Öz

Bu araştırmanın amacı, Yozgat Bozok Üniversitesi öğrencilerinin spora bağlılık düzeylerini belirlemek ve buna etki eden faktörleri incelemektir. Çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 2024/2025 eğitim-öğretim döneminde, 12 fakülte, 1 meslek yüksekokulu ve 1 yüksekokuldan toplam 361 öğrenci (162 kadın, 199 erkek) gönüllü olarak katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Spora Bağlılık Ölçeği (SBÖ) kullanılmıştır. Ölçek, “Dinç Olma” (7 madde) ve “Odaklanma” (3 madde) olmak üzere iki alt boyut ve toplam 10 maddeden oluşmaktadır. Veriler, SPSS 26.0 programı ile analiz edilmiştir. Tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra verilerin normalliği çarpıklık ve basıklık değerleri incelenerek; tüm değişkenlerin ± 1 aralığında olduğu belirlenmiştir. Analizlerde parametrik testler kullanılmış; iki gruplu değişkenler için Bağımsız Örneklem t testi, üç ve daha fazla grup içeren değişkenler için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve anlamlı farklılıklarda Tukey HSD testi uygulanmıştır. Bulgulara göre; Erkeklerin Dinç Olma, Odaklanma ve Toplam puanları kadınlardan anlamlı düzeyde yüksektir. Spor türünde takım sporları > bireysel spor > spor yapmıyor sıralaması tüm boyutlarda anlamlıdır; ayrıca bireysel spor yapanlar spor yapmayanlardan daha yüksektir. Spor yaşı açısından 0–2 yıl grubu diğer tüm gruplardan anlamlı derecede düşüktür; 2 yıl ve üzerindeki gruplar arasında anlamlı fark yoktur. Yaş grupları (18–20, 21–23, 24+) ve konaklama (yurt/ev/aile) değişkenlerinde anlamlı fark saptanmamıştır. Ailesinde spor geçmişi olanların bağlılık düzeyleri olmayanlardan yüksektir. Sonuç olarak spora bağlılıkta cinsiyet, spor türü, spor yaşı (özellikle ilk 2 yıldan sonra) ve ailede spor geçmişi belirleyici olduğu; yaş ve konaklama ayırt edici olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, spor, spora bağlılık

Abstract

This study aimed to determine the sport commitment levels of Yozgat Bozok University students and examine the factors influencing them. A descriptive survey model was used. Participants were 361 volunteer students (162 female, 199 male) from 12 faculties, one vocational school, and one higher school in the 2024–2025 academic year. The Sport Commitment Scale (SCS) served as the data collection tool, consisting of two sub-dimensions: “Vigor” (7 items) and “Focus” (3 items), with 10 items in total. Data were analyzed using SPSS 26.0. Normality was confirmed by skewness and kurtosis values within the ± 1 range, and parametric tests were employed: Independent Samples t-test for two-group variables, One-Way ANOVA for three or more groups, and Tukey HSD for post-hoc comparisons. Results showed that males scored significantly higher than females in Vigor, Focus, and total commitment. In terms of sport type, team sports > individual sports > non-participation was significant across all dimensions, and individual sport participants scored higher than non-participants. Regarding sport age, the 0–2 year group was significantly lower than all others, with no differences among groups over two years. No significant differences were found by age groups (18–20, 21–23, 24+) or accommodation (dormitory, home, family). Students with a family sport background demonstrated higher commitment. As a result, it was observed that gender, type of sport, sport age (particularly after the first two years), and family history of sports were determining factors in sport commitment, whereas age and accommodation status were not distinguishing variables.

Keywords: University students, sport, sports commitment

Spor ve Bilim Dergisi 3(2):127-143
e-ISSN: 2980-2067
Sorumlu yazar: Erol BAYKAN,
0000-0002-7429-3446,
erol.baykan@yobu.edu.tr

Künye: 1.Baykan, E., 2. Karadağ, S.N., & 3.Aktaş, H.İ. (2025). Üniversite öğrencilerinin spora bağlılık düzeylerinin belirlenmesi. Spor ve Bilim Dergisi, 3(2), 127-143.

Tarihler:
Geliş: 11.06.2025
Kabul: 22.09.2025
Yayın: 17.10.2025

GİRİŞ

Bağlılık, bireyin belirli kişi, düşünce ya da gruplara karşı sorumluluk bilinciyle geliştirdiği, toplumsal duygularla desteklenen ve sadakat temelli davranış biçimlerini içeren bir tutum olarak tanımlanmaktadır (Balay, 2014). Spora bağlılık kavramı, bireyin belli bir sporu sürdürme istek ve kararlılığını yansıtan psikolojik bir bağlılık durumu olarak tanımlanmaktadır (Yao vd., 2024). Özellikle bireyin yaptığı işe yönelik geliştirdiği duygusal, davranışsal ve tutumsal unsurlar, bağlılık sürecinin temel bileşenlerini oluşturur (Tutar, 2016). Wheatley ve Bickerton (2017) ise bağlılığı bireyin görevini sahiplenerek yerine getirme sorumluluğu olarak belirtmektedir.

Spor Bağlılık Modeli (SBM) çerçevesinde bağlılık coşkulu bağlılık ve kısıtlı bağlılık olmak üzere iki boyutta ele alınmakta olup coşkulu bağlılık, bireyin içsel motivasyonla spora sürekli katılımını, kısıtlı bağlılık ise dışsal baskılar veya zorunluluklardan kaynaklanan katılım eğilimini ifade etmektedir (Scanlan vd., 2016). Literatürde, bağlılığın spor yaşamındaki sürdürülebilirlik açısından temel psikolojik belirleyicilerden biri olduğu ve çoğu zaman tükenmişlik kavramıyla zıt bir psikolojik durumu temsil ettiği belirtilmektedir (Lonsdale vd., 2007; Scanlan vd., 2016).

Araştırmalar, düzenli spor etkinliklerine katılımın bireylerin yaşam doyumunu, sosyal ilişkilerini ve ruh sağlığını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır (Marsh vd., 2010; Nie vd., 2025; Zhang vd., 2022). Kavetsos (2011) ise spora bağlılık düzeyinin bireylerin mutluluk seviyeleriyle doğrudan ilişkili olduğunu belirtmiştir. Gençler ve üniversite öğrencilerinde sürekli katılımın ebeveyn, akran ve antrenör desteği, temel psikolojik ihtiyaçların karşılanması ve algılanan yeterlik gibi psikososyal faktörlerden etkilendiği de raporlanmıştır (Zhang vd., 2022; Brown vd., 2024; Köse ve Köse, 2025).

Mevcut literatürün önemli bir kısmı ergen veya genç sporcu örneklemine odaklanırken, üniversite popülasyonunda SCM'nin coşkulu/kısıtlı bağlılık ayrımına dayalı sistematik çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Ayrıca, üniversite bağlamındaki çalışmalarda demografik değişkenlerin (cinsiyet, yaş, spor geçmişi) etkileri çoğu zaman psikososyal belirleyiciler kontrol edilmeden raporlanmakta, bu durum da bulguların genellenebilirliğini ve uygulanabilirliğini sınırlandırmaktadır (Zhang vd., 2022; Brown vd., 2024).

Kovács ve Szakál (2024) spor katılımının sürdürülmesini etkileyen faktörleri ekolojik model çerçevesinde incelemiş ve bu sürecin çok düzeyli bir yapıda şekillendiğini ortaya koymuştur.

Bu bilgiler kapsamında, araştırmanın amacı, Yozgat Bozok Üniversitesi öğrencilerinin spora bağlılık düzeylerini cinsiyet, yaş, spor branşı, ailede spor geçmişi, konaklama ve spor yaşı gibi demografik değişkenlere göre farklılıkları ortaya koymak ve elde edilen bulguları ekolojik model perspektifinde değerlendirerek üniversite gençliğinde sürekli spor katılımını destekleyecek kanıta dayalı öneriler geliştirmektir.

YÖNTEM

Araştırmanın etik izni 19.09.2024 tarihi ve 17/45 karar no ile Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler etik kurulundan alınmıştır.

Çalışma Tasarımı

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kapsamında tasarlanmıştır. Betimsel model, geçmişte ya da halihazırda var olan bir durumu, herhangi bir müdahalede bulunmaksızın, olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2006). Karasar (2006) bu yöntemi tarama modeli olarak adlandırmakta ve bireylerin, nesnelerin veya olguların belirli özelliklerinin betimlenmesine olanak sağladığını ifade etmektedir. Bu doğrultuda araştırmada, mevcut durumun sistematik biçimde analiz edilmesi ve ilgili değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Katılımcılar/Araştırma Grubu

Araştırma grubunu Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tıp Fakültesi, Mimarlık-Mühendislik Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Ziraat Fakültesi, İletişim Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Veterinerlik Fakültesi ve Dış Hekimliği Fakültesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Yabancı Diller Yüksek Okulu öğrencileri olmak üzere 12 fakülte, 1 meslek yüksekokulu, 1 yüksekokul oluşturmaktadır. Araştırmaya 2024/2025 eğitim-öğretim dönemindeki 162 kadın ve 199 erkek olmak üzere toplam 361 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Kline (2016) çok değişkenli istatistiksel modellerde örneklem büyüklüğünün, model karmaşıklığına bağlı olmakla birlikte, genellikle 200 ve üzeri olduğunda yeterli kabul edilebileceğini belirtmektedir. Bu doğrultuda, araştırmada yer alan 361 katılımcı, istatistiksel analizlerin güvenilir şekilde yürütülmesine imkân sağlayacak düzeydedir. Dolayısıyla, ek güç analizi yapılmaması, örneklem yeterliliği açısından metodolojik olarak desteklenebilir bir yaklaşımdır (Kline, 2016).

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Gruplar	Değişken	f	%
Cinsiyet	Kadın	162	44,9
	Erkek	199	55,1
Ailede Spor Geçmişi	Evet	98	27,1
	Hayır	263	72,9
Yaş	18–20	101	28,0
	21–23	128	35,4
	24 ve üzeri	132	36,6
Spor Türü	Bireysel Spor	106	29,4
	Takım Spor	83	23,0
	Spor Yapmıyor	172	47,6
Spor Yaşı	0–2 yıl	139	38,5
	3–4 yıl	63	17,5
	5–6 yıl	35	9,7
	7–8 yıl	30	8,3
	9 ve üzeri yıl	94	26,0
Konaklama Durumu	KYK Yurdu (Yurtta)	276	76,5
	Arkadaşlarıyla (Evde)	61	16,9
	Ailesiyle	24	6,6

Tablo 1’de katılımcıların demografik özelliklerine bakıldığında, katılımcıların %55,1’inin erkek, %44,9’unun kadın olduğu görülmektedir. Spor türü açısından en yüksek oranı %47,6 ile spor yapmayanlar oluştururken, bireysel spor yapanlar %29,4, takım sporu yapanlar ise %23,0 oranındadır. Katılımcıların %72,9’unun ailesinde spor geçmişi bulunmazken, %27,1’inde ailede spor geçmişi mevcuttur. Yaş dağılımında 21–23 yaş grubu %35,4 ile en yüksek orana sahiptir. Spor yaşı değişkeninde en yoğun grup %38,5 ile 0–2 yıl aralığındadır; bunu %26,0 ile 9 yıl ve üzeri spor geçmişi takip etmektedir. Konaklama durumunda katılımcıların büyük çoğunluğu (%76,5) KYK yurdunda kalmaktadır.

İstatistiksel Analiz

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde IBM SPSS Statistics 26.0 programı kullanılmıştır. Verilerin normallik varsayımı, çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerleri incelenerek tablo 2’de sunulmuştur. Tüm değişkenlerde bu değerlerin ± 1 aralığında olduğu belirlenmiş, bu durum normal dağılım varsayımının sağlandığını göstermektedir (George ve Mallery, 2019; Tabachnick ve Fidell, 2019). Normallik varsayımının karşılanması üzerine parametrik testler tercih edilmiştir. İki gruplu değişkenlerin analizinde Bağımsız Örneklem t-testi, üç ve daha fazla grup içeren karşılaştırmalarda ise Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA analizinde anlamlı fark saptandığı durumlarda,

farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey HSD testi tercih edilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir. Betimsel istatistikler; ortalama (M), standart sapma (S), standart hata (SE) ve serbestlik dereceleri (sd) ile raporlanmıştır.

Tablo 2. SBÖ Çarpıklık Basıklık değerleri

SBÖ	N	Min	Max	M	S	Skewness	Kurtosis
Dinç olma	361	7,00	49,00	33,93	10,69	-,405	-,314
Odaklanma	361	3,00	21,00	12,14	5,26	,101	-,863
Toplam	361	10,00	70,00	46,07	15,42	-,216	-,522

Tablo 2. incelendiğinde, Dinç Olma alt boyutunda katılımcıların puanlarının ortalama düzeyde (M=33,93) olduğu, dağılımın hafif sola çarpık ve normal dağılıma yakın olduğu görülmektedir. Odaklanma alt boyutunda ortalama puan (M=12,14) olup dağılım simetriye yakın ve normal dağılıma göre basık bir yapıya sahiptir. Toplam puanlar ise (M=46,07) ortalama ile orta düzeyde gerçekleşmiş, dağılım simetrik ve hafif basık olarak belirlenmiştir. Elde edilen çarpıklık ve basıklık değerleri ± 1 aralığında olduğundan, tüm değişkenlerin dağılımlarının parametrik analizler için uygun olduğu değerlendirilmektedir (George ve Mallery, 2019; Tabachnick ve Fidell, 2019).

Uygulanan Testler/Veri Toplama Prosedürü

Araştırmada bireylerin spora yönelik bağlılık düzeylerini belirlemek amacıyla, Kayhan, Bardakçı ve Caz (2020) tarafından Türkçeye uyarlanan Spora Bağlılık Ölçeği (SBÖ) kullanılmıştır. Ölçeğin orijinali, Guillén ve Martinez-Alvarado (2014) tarafından geliştirilmiş olup Utrecht Work Engagement Scale (UWES'in) spor ortamına uyarlanmış hâlidir. Türkçeye uyarlama sürecinde ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri titizlikle yapılmıştır. SBÖ, toplam 10 maddeden ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır: Dinç Olma (7 madde), Odaklanma (3 madde). Ölçek, 7'li Likert tipi bir derecelendirme sistemine sahiptir (1 = Hiçbir zaman, 7 = Her zaman). Ölçekte ters kodlanması gereken maddeler bulunmamaktadır. Ölçeğin yapı geçerliği, açıklayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile test edilmiştir. Ölçeğin toplam varyansın %67,59'unu açıkladığı ve uyum indekslerinin (GFI=0,952; CFI=0,975; RMSEA=0,078) yeterli düzeyde olduğu görülmüştür (Hu ve Bentler, 1999). Ölçeğin iç tutarlılığı yüksek düzeydedir: Cronbach's Alpha katsayısı, tüm ölçek için 0,918, "Dinç Olma" boyutu için 0,916 "Odaklanma" boyutu için 0,778 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca test-tekrar test güvenirliği de yüksek bulunmuş ($r=0,942$), bu da ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini göstermektedir. Ayrıca, katılımcıların temel demografik özelliklerini belirlemek

amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan 6 sorudan oluşan bir kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Bu formda cinsiyet, yaş, spor yaşı, konaklama yeri, ailede spor geçmişi ve spor türü gibi değişkenlere yer verilmiştir. Veri toplama süreci, Google Form aracılığıyla gerçekleştirilmiş olup, veriler gönüllü katılımcılar tarafından dijital ortamda elde edilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, katılımcıların spora bağlılık düzeyleri; cinsiyet, ailede spor geçmişi, yaş, spor branşı, spor yaşı ve konaklama durumu değişkenlerine göre bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Spor branşı ve spor yaşı değişkenlerinde ise, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar belirlenmiş ve bu farklılıkların yönü Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi ile ortaya konmuştur.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkenine Göre Spora Bağlılık Ölçeği (SBÖ) T-testi Sonuçları

SBÖ	Cinsiyet	N	M	S	t	sd	p
Dinç Olma	Kadın	162	30,31	9,56	-6,15	355,76	0,00
	Erkek	199	36,87	10,68			
Odaklanma	Kadın	162	10,38	4,55	-6,10	358,36	0,00
	Erkek	199	13,57	5,37			
Toplam Puan	Kadın	162	40,70	13,50	-6,37	357,46	0,00
	Erkek	199	50,45	15,53			

Tablo 2’de cinsiyete göre yapılan bağımsız örneklem t-testi sonuçlarına göre, erkek öğrencilerin dinç olma, odaklanma ve toplam spora bağlılık puanlarının kadınlara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir ($p<,05$).

Tablo 4. Ailede Spor Geçmişine Göre SBÖ T-Testi Sonuçları

SBÖ	Ailede spor	N	M	S	t	sd	p
Dinç Olma	Evet	98	37,07	9,71	3,46	359	0,00
	Hayır	263	32,76	10,82			
Odaklanma	Evet	98	13,72	5,10	3,53	359	0,00
	Hayır	263	11,55	5,20			
Toplam Puan	Evet	98	50,79	14,4	3,61	359	0,00
	Hayır	263	44,31	15,43			

Tablo 4'te bağımsız örneklem t-testi sonuçlarından görüldüğü üzere, Ailede spor geçmişli olan bireylerin, olmayanlara göre spora bağlılık düzeyleri, dinç olma ve odaklanma puanları anlamlı şekilde daha yüksektir ($p < ,05$).

Tablo 5. Katılımcıların Yaşlarına Göre SBÖ Anova Testi Sonuçları

SBÖ	Yaş Grubu	N	M	S	SE	sd	f	p
Dinç Olma	18-20	101	34,28	11,33	1,12	2, 358	0,41	0,66
	21-23	128	33,24	10,76	0,95			
	24+	132	34,32	10,16	0,88			
Odaklanma	18-20	101	12,32	5,33	0,53	2, 358	0,09	0,91
	21-23	128	12,12	5,31	0,46			
	24+	132	12,03	5,19	0,45			
Toplam Puan	18-20	101	46,61	16,04	1,59	2, 358	0,21	0,80
	21-23	128	45,36	15,67	1,38			
	24+	132	46,35	14,77	1,28			

Tablo 5'te Yaş gruplarına göre spora bağlılık düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > ,05$). “Dinç Olma”, “Odaklanma” ve “Toplam Puan” boyutlarında yaş grupları arasında anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Spor Türü SBÖ Anova, Tukey HSD Post-Hoc Sonuçları

SBÖ	Spor Türü	N	M	S	SE	sd	f	p	Tukey
Dinç Olma	Takım sporları (a)	83	41,36	7,53	0,82	2, 358	91,8	0,00	a > b > c
	Bireysel spor (b)	106	38,55	7,74	0,75				
	Yok (c)	172	27,49	9,75	0,74				
Odaklanma	Takım sporları (a)	83	16,12	4,02	0,44	2, 358	100,9	0,00	a > b; a > c; b > c
	Bireysel spor (b)	106	14,28	4,19	0,40				
	Yok (c)	172	8,91	4,32	0,32				
Toplam Puan	Takım sporları (a)	83	57,48	11,17	1,22	2, 358	105,3	0,00	a > b > c
	Bireysel spor (b)	106	52,83	11,41	1,10				
	Yok (c)	172	36,40	13,24	1,00				

Tablo 6 incelendiğinde, spor türüne göre “Dinç Olma”, “Odaklanma” ve toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklar olduğu görülmektedir ($p < ,05$). Tukey HSD testi sonuçlarına göre, takım sporu yapan katılımcıların ortalama puanları her üç değişkende de bireysel spor yapanlardan ve spor yapmayanlardan anlamlı derecede yüksektir. Ayrıca bireysel spor yapanlar da spor yapmayanlardan anlamlı derecede yüksek puanlara sahiptir.

Tablo 7. Katılımcıların Spor Yaşına Göre SBÖ Anova, Tukey HSD Post-Hoc Sonuçları

SBÖ	Spor Yaşı	N	M	S	SE	sd	f	p	Tukey
Dinç Olma	0-2 yıl (a)	139	28,71	9,73	0,82	4, 356	17,37	0,00	a < b, c, d, e
	3-4 yıl (b)	63	34,63	8,11	1,02				
	5-6 yıl (c)	35	38,51	9,32	1,57				
	7-8 yıl (d)	30	37,60	11,61	2,12				
	9 ve + yıl (e)	94	38,28	10,60	1,09				
Odaklanma	0-2 yıl (a)	139	9,53	4,41	0,37	4, 356	18,21	0,00	a < b, c, d, e
	2-4 yıl (b)	63	12,52	4,39	0,55				
	4-6 yıl (c)	35	14,88	4,67	0,78				
	6-8 yıl (d)	30	13,90	5,11	0,93				
	9 ve + yıl (e)	94	14,17	5,56	0,57				
Toplam Puan	0-2 yıl (a)	139	38,25	13,43	1,13	4, 356	19,13	0,00	a < b, c, d, e
	2-4 yıl (b)	63	47,15	12,06	1,52				
	4-6 yıl (c)	35	53,40	13,17	2,22				
	6-8 yıl (d)	30	51,50	16,33	2,98				
	9 ve+ yıl (e)	94	52,45	15,70	1,61				

Tablo 7’ de spor yaşı arttıkça ortalama puanlarda genel olarak artış eğilimi görülmektedir. ANOVA ve Tukey HSD analizleri, 0–2 yıl arasında spor yapan bireylerin hem “Dinç Olma” hem “Odaklanma” alt boyutlarında ve toplam puanda, diğer tüm gruplara kıyasla anlamlı derecede daha düşük ortalamalara sahip olduğunu göstermektedir ($p < ,05$). Ancak 2 yıl ve üzeri spor geçmişine sahip gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 8. Katılımcıların Konakladıkları Yere Göre SBÖ Anova Testi Sonuçları

SBÖ	Konaklama Durumu	N	M	S	SE	sd	f	p
Dinç Olma	Yurtta	276	33,63	10,41	0,62	2, 358	0,56	0,56
	Evde	61	35,24	11,01	1,41			
	Ailemle	24	34,00	13,12	2,67			
Odaklanma	Yurtta	276	11,94	5,20	0,31	2, 358	0,83	0,43
	Evde	61	12,75	5,10	0,65			
	Ailemle	24	12,87	6,27	1,28			
Toplam Puan	Yurtta	276	45,58	15,07	0,90	2, 358	0,64	0,52
	Evde	61	48,00	15,55	1,99			
	Ailemle	24	46,87	19,06	3,89			

Tablo 8’ de Konaklama durumuna göre spora bağlılık alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > ,05$).

TARTIŞMA

Bu araştırmada, Yozgat Bozok Üniversitesi'nin farklı fakülte, meslek yüksekokulu ve yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin spora bağlılık düzeyleri incelenmiş ve elde edilen bulgular çeşitli değişkenler doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Cinsiyet Değişkenine Göre Bulguların Tartışılması

Araştırma bulguları, erkek öğrencilerin dinç olma, odaklanma ve toplam spora bağlılık alt boyutlarında kadın öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldığını göstermektedir. Bu durum, cinsiyetin bireylerin spora yönelik tutumları ve bağlılık düzeylerinde belirleyici bir değişken olduğunu göstermektedir. Literatürde konuyla ilgili White ve McTeer (2012) erkek öğrencilerin spor faaliyetlerine katılım motivasyonlarının kadınlara kıyasla daha yüksek olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte bazı çalışmalar, kadın sporcuların sporla kurduğu bağın daha güçlü olabileceğini ileri sürmektedir, Örneğin, Kelecek ve Göktürk (2017) kadın futbolcuların spora olan dayanıklılık düzeylerinin tükenmişlik üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmada, kadın sporcuların yüksek düzeyde direnç ve psikolojik güç sergilediklerini ortaya koymuştur. Ayrıca Sivrikaya ve Biricik (2019) tarafından yapılan araştırmada, kadın sporcuların performans düzeylerinin erkek sporculara göre daha yüksek olduğu rapor edilmiştir. Bazı çalışmalarda ise cinsiyet değişkenine göre Ragbi sporcularının zihinsel dayanıklılık ve spora bağlılık düzeylerinin değişmediği görülmüştür (Köse ve Köse, 2025). Yapılan çeşitli araştırmalar bu bulguları desteklemektedir, Örneğin Oryantiring sporuna katılan sporcular ile yapılan bir çalışmada cinsiyetin zihinsel dayanıklılık ve spora bağlılık üzerinde bir etkisinin olmadığı ifade edilmiştir (Peke, 2020). Kayhan ve arkadaşlarının yaptıkları çalışmanın sonuçlarına göre bireysel ile takım sporu yapan kadın ve erkekler arasında cinsiyetin zihinsel dayanıklılığı etkilemediğini saptamışlardır (Kayhan vd., 2018). Bu çelişkili bulgular, örneklem grubu, yaş aralığı, spor branşı ve ölçülen değişkenlerin farklılığından kaynaklandığı düşünülmektedir. Mevcut araştırma, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri üzerinden gerçekleştirilmiş olup, performans odaklı değil bağlılık odaklı bir değerlendirme sunmaktadır. Dolayısıyla kadın sporcuların fiziksel veya psikolojik performanslarının yüksek olması, spora duygusal ya da süreklilik temelli bağlılık düzeylerinin erkeklerden daha düşük olabileceği gerçeğini değiştirmemektedir. Cinsiyet farklılıklarının daha bütüncül biçimde anlaşılabilmesi için hem motivasyonel hem de çevresel değişkenlerin birlikte ele alındığı çok boyutlu analizlerin yapılması önerilmektedir.

Ailede Spor Geçmişi Değişkenine Göre Bulguların Tartışılması

Araştırmada, ailede spor geçmişi olan katılımcıların “dinç olma”, “odaklanma” ve toplam spora bağlılık puanlarında anlamlı biçimde daha yüksek ortalamalara sahip olması, aile kaynaklı sosyal ve lojistik destek ile rol model etkisinin spora sürekliliği güçlendirdiğini göstermektedir. Güncel literatür de bu bulguyu desteklemektedir. Ebeveynlerin pozitif ve dengeli katılımı, genç sporcularda özgüveni, stresle başa çıkma becerisini ve spora bağlılığı artırırken; aşırı veya dengesiz katılımın olumsuz etki yaratabileceği belirtilmektedir (Gao vd., 2024). Ayrıca, ailelerin sağladığı lojistik destek (ulaşım, tesis kullanımı, imkân sağlama vb.) çocuk ve gençlerde fiziksel aktiviteye katılımı anlamlı biçimde artırmaktadır (Hosokawa vd., 2023). Üniversite sporcularında ise ebeveynler, antrenörler ve kardeşler önemli destek kaynakları olarak tanımlanmakta; ebeveyn desteği hem kişisel hem de sportif gelişimde belirleyici bir unsur olarak görülmektedir (Gjaka vd., 2024). Nitekim Yılmaz ve Kartal (2022), sporcuların ailelerinden gördükleri desteğin bağlılık düzeylerinde anlamlı farklılıklara yol açtığını belirtmiştir. Benzer şekilde, Aras ve Asma (2020) öğrencilerle yaptıkları çalışmada spor etkinliklerinde aile desteğinin pozitif etkilerini ortaya koymuştur. Yıldız (2015) ise spor ile ilgilenen ebeveynlerin çocuklarının spora daha ilgili olduklarını rapor etmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda, ailede spor geçmişi olan bireylerin özellikle küçük yaşlardan itibaren ebeveynlerini rol model olarak görmelerinin, spora yönelim ve bağlılık düzeyleri üzerinde belirleyici bir etki oluşturacağı düşünülmektedir.

Yaş Değişkenine Göre Bulguların Tartışılması

Araştırmada yaş değişkeninin, spora bağlılık düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Tüm yaş gruplarında dinç olma, odaklanma ve toplam puan düzeyleri benzer seyretmiştir. Bu durum, üniversite öğrencilerinin spora bağlılıklarının yaş faktöründen bağımsız olarak şekillendiğini düşündürmektedir. Literatürde araştırma bulgularını destekler çalışmalar mevcuttur (Yamaner vd., 2019; Uluç ve Akçakoyun, 2021; Köse ve Köse 2025; Ling vd., 2024). Benzer şekilde spora bağlılık düzeylerinin araştırıldığı başka bir çalışmada yaştan spora bağlılığı etkilemediği sonucuna varılmıştır (Uzgun vd., 2021). Ayrıca Tao vd. (2025) tarafından yapılan bir araştırmada da, temel psikolojik ihtiyaçlar, motivasyon ve sosyal destek değişkenleri spora bağlılıkta daha belirleyici bulunmuş; yaştan etkisi ise bağımsız olarak öne çıkmamıştır. Bununla birlikte, bazı çalışmalarda yaş ilerledikçe spora bağlılıkta azalma rapor edilmiştir (Siyataş vd., 2020; Yıldız vd., 2024). Yang vd., 2025 çalışmalarında, bazı araştırmaların farklı bağlamlarda yaşa bağlı olarak spora bağlılıkta azalma

görülebildiğini, özellikle yetişkinliğe geçiş sürecinde motivasyon düzeyindeki değişimlerin bağlılık üzerinde etkili olabileceği öne sürüldüğünü bildirmiştir. Ancak üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalarda bu etkinin tutarlı ve belirgin olmadığı görülmektedir (Yang vd., 2025). Bu çelişkinin, araştırma grubunun spor geçmişi, motivasyon düzeyi ve yaşam koşulları gibi çeşitli etmenlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Spor Türü Değişkenine Göre (Bireysel/Takım) Bulguların Tartışılması

Katılımcıların spor türüne göre spora bağlılık düzeyleri incelendiğinde toplam bağlılık puanı ile dinç olma ve odaklanma alt boyutlarında takım sporları branşında yer alan bireylerin hem bireysel spor yapanlara hem de herhangi bir branşı olmayanlara kıyasla daha yüksek puan ortalamalarına sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca, bireysel spor yapan katılımcıların da branşı olmayanlara göre daha yüksek spora bağlılık puanına sahip olduğu ve bu farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, takım sporlarının sunduğu sosyal bağ kurma, kolektif hedefe yönelme ve aidiyet duygusunun, bireylerin spora olan psikolojik bağlılıklarını artırabileceğini düşündürmektedir. Ancak literatürde bu konuda farklı yönelimlerin olduğu dikkat çekmektedir. Aykora ve Dinçer (2022) tarafından spor bilimleri fakültesi öğrencileriyle yapılan çalışmada, bireysel sporlarla ilgilenen öğrencilerin, takım sporlarıyla ilgilenen öğrencilere göre spora bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Araştırmacılar bu durumu, bireysel sporların kişisel sorumluluk, bağımsız karar alma ve bireyin kendi performansına odaklanması gibi faktörlerle açıklamıştır. Benzer şekilde takım sporlarında yapılan bir çalışmada spora bağlılığın erkeklerde kadınlara göre daha olumlu olduğu saptanmıştır (Arıkan ve Yazıcı, 2022). Alinyazında başka çalışmalarda ise kadın sporcuların, erkek sporculara göre bağımlılık düzeylerinin yüksek olduğunu bildirilmiştir (Sivrikaya ve Biricik 2019; Kalkavan vd., 2021). Benzer şekilde Siyahtaş vd, (2020) yaptığı çalışmada, içselleştirme alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmemekle birlikte, zinde olma, adanma ve toplam bağlılık puanında spor branşına göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu bulgular, spor branşının özellikle sporcunun fiziksel canlılık düzeyi ve adanmışlık hissi üzerinde etkili olabileceğini ortaya koymaktadır. Öte yandan, Sivrikaya ve Biricik (2019) tarafından bireysel spor (kayak) ve takım sporuna (futbol) yönelik gerçekleştirilen karşılaştırmalı bir çalışmada, branşa göre spora bağlılık düzeylerinde farklılıklar gözlemlenmiştir. Bu farklılıkların nedeni olarak sporun yapısı, antrenman tarzı, sosyal ortam ve bireysel motivasyon kaynakları öne çıkmaktadır. Alanyazındaki bu bilgiler, spora bağlılık düzeylerinin yalnızca spor branşı türünden değil, aynı zamanda bireyin spora başlama nedeni,

motivasyon tipi (içsel ya da dışsal), antrenör-arkadaş ilişkileri ve spordan beklentileri gibi çok yönlü psikososyal ve yapısal etkenlerden kaynaklandığını göstermektedir. Dolayısıyla bu araştırma, spor türünün spora bağlılık üzerindeki etkisine dair literatüre yeni bir perspektif sunmakta ve özellikle takım sporlarının motivasyonel katkısına dikkat çekmektedir.

Spor Yaşı Değişkenine Göre Bulguların Tartışılması

Araştırmada, spor yaşı değişkenine göre yapılan analizlerde, 0–2 yıl spor geçmişine sahip öğrencilerin hem “Dinç Olma” hem de “Odaklanma” alt boyutlarında ve toplam spora bağlılık puanlarında, diğer tüm gruplara kıyasla anlamlı düzeyde daha düşük ortalamalara sahip olduğu belirlenmiştir. Spor geçmişi 2 yılın üzerinde olan gruplar arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Bu durum, spora katılım süresinin özellikle ilk iki yılın ötesinde, bağlılık düzeylerinde belirgin bir artış sağladığını göstermektedir.

Literatürde de bu yönde bulgular mevcuttur. Tao vd. (2025), çalışmasında temel psikolojik ihtiyaçların karşılanması, egzersiz motivasyonu ve sosyal desteğin spor bağlılığı üzerindeki etkisi incelenmiş ve spor pratiği süresinin bağlılığı artırdığı belirtilmiştir. Ling vd. (2024) ise rekreasyonel spor bağlamında geliştirilen spora bağlılık ölçeği aracılığıyla spora bağlılığın fiziksel egzersiz süreleriyle pozitif korelasyon gösterdiğini rapor etmiştir.

Diğer yandan, spor bağlılığını belirleyen kişilik özellikleri ve motivasyonel yapıların önemi de literatürde vurgulanmaktadır. Örneğin, Berki vd. (2025), genç erişkinlerde mükemmeliyetçilik ve bağlılık türlerini incelemiş; uyumlu mükemmeliyetçiliğin coşkulu bağlılıkla, uyumsuz mükemmeliyetçiliğin ise kısıtlı bağlılıkla ilişkilendirildiğini ve uzun süreli bağlılıkta yapısal farklar oluşturabildiğini ortaya koymuştur.

Bu doğrultuda, spor yaşı arttıkça spora bağlılık düzeyinin yalnızca süreye değil, psikolojik yatırım, sosyal destek ve motive edici deneyimlerin birleşimine bağlı olarak yükseldiği; uzun süre spor yapan bireylerin fiziksel ve psikolojik bağlılıklarının daha güçlü olabileceği düşünülmektedir.

Konaklama Durumu Değişkenine Göre Bulguların Tartışılması

Araştırmada, öğrencilerin konaklama şekillerinin (yurt, ev, aile yanı) spora bağlılık düzeylerinde anlamlı bir fark yaratmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu, öğrencilerin spora olan bağlılıklarının yaşam alanlarından bağımsız gelişebileceğini ve bağlılığın daha çok bireysel faktörler veya içsel güdülerle ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Nitekim, Brown vd. (2024) tarafından yapılan sistematik derleme, üniversite öğrencilerinin fiziksel aktiviteye

katılımında en etkili belirleyicilerin yaşam ortamı gibi çevresel faktörlerden ziyade motivasyon, hedef belirleme ve sosyal destek gibi psikososyal unsurlar olduğunu ortaya koymuştur. Benzer şekilde Niu vd. (2023) çalışmasında, üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite düzeyinin aileden ziyade akran/arkadaş desteği ile daha güçlü ilişkili olduğu gösterilmiştir. Yapar (2025) ise üniversite öğrencilerinde yüksek fiziksel aktivite düzeylerinin psikolojik dayanıklılık, öz-yeterlik ve öz güven gibi bireysel motivasyon kaynaklarıyla pozitif yönde ilişkili olduğunu rapor etmiştir. Dolayısıyla, üniversite öğrencilerinde spora bağlılığı artırmaya yönelik stratejilerin, yaşam alanlarından bağımsız olarak, motivasyonel iklimin güçlendirilmesi, sosyal destek ağlarının geliştirilmesi ve öz-yeterlik temelli müdahalelerin yaygınlaştırılması üzerine odaklanması önerilmektedir (Brown vd., 2024; Niu vd., 2023; Yapar, 2025). Bu kapsamda, Kelecek ve Göktürk'ün (2017) bulgularında da vurgulandığı üzere, bireylerin sporcu bağlılığı üzerinde yaşanan çevreden çok kişisel motivasyon ve spor yapma alışkanlıklarının belirleyici olduğu da literatürdeki belirtilen çalışmalarla paralel olarak araştırma bulguları desteklemektedir.

Bu araştırmada, Yozgat Bozok Üniversitesi öğrencilerinin spora bağlılık düzeyleri çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmiştir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin cinsiyet, spor türü ve ailesinde spor geçmişi olup olmasına göre spora bağlılık düzeylerinde anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Buna göre; erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre, takım sporlarıyla ilgilenen öğrenciler bireysel sporla ilgilenenlere göre ve ailesinde spor geçmişi olan öğrenciler, ailesinde spor geçmişi olmayan öğrencilere göre spora daha yüksek düzeyde bağlılık sergilemektedir. Öte yandan, öğrencilerin yaşları ile konakladıkları yerleşim türü (yurt, ev, aile yanında kalma vb.) ile spora bağlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

SONUÇ

Bu araştırmaya göre, spora bağlılık üzerinde etkili olan değişkenlerin büyük ölçüde sosyal çevre, spor geçmişi ve sporun yapısal biçimiyle ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Erkek öğrencilerin daha fazla fiziksel aktiviteye yönelmesi, takım sporlarının sosyal destek ve grup dinamiği gibi bağlayıcı unsurlar içermesi ve spor geçmişine sahip aile bireylerinin rol modeliyle öğrencilerin spora yönelmesi, bu farklılıkların oluşmasında belirleyici etkenler olarak değerlendirilebilir. Spora bağlılık düzeylerini artırmaya yönelik çalışmalar planlanırken, bireylerin sosyokültürel çevresi ve sportif deneyimlerinin dikkate alınması önerilmektedir.

Öneriler

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin spora olan bağlılık düzeylerini çeşitli sosyo demografik değişkenler bağlamında inceleyerek, bireysel farklılıkların spora yönelik tutum ve davranışlar üzerindeki etkisini ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, spora bağlılığı artırmaya yönelik stratejilerin kişiselleştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak şu önerilerde bulunulabilir:

- Üniversitelerde kadın erkek eşitsizliği olmayacak şekilde spor etkinliklerinin eşit katılımı teşvik edilmelidir.
- Takım sporlarına katılımı artırmak için üniversiteler tarafından sosyal içerikli programlar düzenlenmelidir.
- Ailelerde spor kültürünü geliştirmek için, çocukların erken yaşta spora yönlendirilmesini amaçlayan politika ve programlar desteklenmeli; bununla birlikte, ebeveynlerin spora yönelik tutum ve davranışlarını olumlu yönde şekillendirmek amacıyla aile içinde farkındalık oluşturacak eğitim ve bilgilendirme çalışmaları da yaygınlaştırılmalıdır.
- Bu araştırma, yalnızca bir üniversitenin örneklem grubu üzerinden gerçekleştirilmiş olup, sonuçların genellemesi sınırlıdır. Gelecek araştırmalarda farklı üniversiteler ve çok merkezli örneklemlemlerle genelleme oranı artırılabilir.
- Nicel verilerle birlikte nitel verileri de dahil ederek karma yöntemle öğrencilerin spora bağlılık motivasyonları daha derinlemesine incelenebilir.

Etik Beyanı

Bu çalışma, Helsinki Bildirgesinde yer alan ilkeler doğrultusunda yürütülmüş ve Yozgat Bozok Üniversitesi Girişimsel Olmayan Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 17/45 karar no ile 19.09.2024 tarihli kararı ile onaylanmıştır.

Yazar Katkıları

Bu kısımda çalışmada yer alan yazarların ad ve soyadlarının baş harflerini kullanarak katkılarını belirtebilirsiniz. Örneğin; Çalışma kurgusu: EB, SNK HİA; Denetim: EB; Veri toplama: SNK HİA; Verilerin analizi: EB ve SNK; Literatür denetimi: EB; Yazım: EB, SNK; Eleştirel İnceleme: EB

KAYNAKLAR

- Aras, L., & Asma, M. B. (2020). Farklı türdeki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 27–39.
- Arıkan, A.N., & Akoğuz Yazıcı, N. (2022). Sporcuların bağlılık düzeylerinin incelenmesi: Takım sporları üzerine kesitsel bir analiz. *Mediterranean Journal of Sport Science*, 5.
- Aykora, A. F., & Dinçer, U. (2022). Spor bilimlerinde öğrenim gören lisans öğrencilerinin spora bağlılık düzeyleri ve akademik başarılarının incelenmesi. *Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi*, 5(1), 1–8. <https://doi.org/10.36415/dagcilik.1132538>
- Balay, R. (2014). *Yönetici ve öğretmenlerde örgütsel bağlılık*. Pegem Akademi.
- Berki, T., Köteles, F., & Bognár, J. (2025). The role of perfectionism and sport commitment in exercise addiction and enthusiasm vs. constrained commitment. *Sports*, 13(7), 232. <https://doi.org/10.3390/sports13070232>
- Brown, C. E. B., Keng, M. J., Kennelly, K., & Gillison, F. (2024). Key influences on university students' physical activity: A systematic review using the Theoretical Domains Framework. *BMC Public Health*, 24, 1037. <https://doi.org/10.1186/s12889-023-17621-4>
- Gao, Z., et al. (2024). The role of parents in the motivation of young athletes. *Frontiers in Psychology*, 14, 1291711. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1291711>
- George, D., & Mallery, P. (2019). *IBM SPSS statistics 26 step by step: A simple guide and reference* (16th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429056765>
- Gjaka, M., Feka, K., Tessitore, A., Thomas, A., & Capranica, L. (2024). Dual career through the eyes of university student-athletes in the Republic of Kosovo: Sources of support and challenges. *Frontiers in Sports and Active Living*, 6, 1403526. <https://doi.org/10.3389/fspor.2024.1403526>
- Guillén, F., & Martínez-Alvarado, J. R. (2014). The sport engagement scale: Spanish adaptation and psychometric analysis. *Revista de Psicología del Deporte*, 23(2), 387–394.
- Hosokawa, R., Fujimoto, M., & Katsura, T. (2023). Parental support for physical activity and children's physical activities: A cross-sectional study. *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation*, 15, 90. <https://doi.org/10.1186/s13102-023-00700-9>
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1–55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>
- Kalkavan, A., Terzi, E., & Kayhan, R. F. (2021). Türkiye olimpiik hazırlık merkezlerinde çalışma yapan sporcuların egzersiz bağımlılığı düzeylerinin araştırılması. *Spor Eğitim Dergisi*, 5(2), 25–35.
- Karasar, N. (2006). Bilimsel araştırma yöntemi (16. bs.). Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavetsos, G. (2011). Physical activity and subjective well-being: An empirical analysis. In D. Papandrea & D. Papoulias (Eds.), *The economics of sport, health, and happiness: The promotion of well-being through sporting activities* (pp. 213–230). Routledge.
- Kayhan, R. F., Hacıcaferoğlu, S., Aydoğan, H., & Erdemir, İ. (2018). Takım ve bireysel sporlar ile ilgilenen sporcuların zihinsel dayanıklılık durumlarının incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 55–64.
- Kayhan, R., Bardakçı, S., & Caz, Ç. (2020). Spora bağlılık ölçeğini Türkçeye uyarlama çalışması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 2905–2922.
- Kelecek, S., & Göktürk, E. (2017). Kadın futbolcularda sporcu bağlılığının, sporcu tükenmişliğini belirlemedeki rolü. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(2), 162–173.
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). Guilford Press.
- Köse, B., & Köse, A. (2025). Ragbi sporcularının spora bağlılıkları ile zihinsel dayanıklılıklarının bazı değişkenlere göre incelenmesi [Investigation of rugby athletes' sports commitment and mental toughness

- according to some variables]. *Spor Eğitim Dergisi*, 9(1), 125–135. <https://doi.org/10.55238/seder.1647811>
- Kovács, K. E., & Szakál, Z. (2024). Factors influencing sport persistence still represent a knowledge gap: The experience of a systematic review. *BMC Psychology*, 12, 584. <https://doi.org/10.1186/s40359-024-02098-6>
- Ling, A., Teo, E. W., & Chin, N. S. (2024). Assessing sport commitment: The development and preliminary validation of a recreational sport commitment questionnaire. *BMC Public Health*, 24, 3386. <https://doi.org/10.1186/s12889-024-20843-9>
- Lonsdale, C., Hodge, K., & Jackson, S. A. (2007). Athlete engagement: II. Development and initial validation of the Athlete Engagement Questionnaire. *International Journal of Sport Psychology*, 38(4), 471–492.
- Marsh, K., Mackay, S., Morton, D., Parry, W., Bertranou, E., Lewsie, J., Sarmah, R., & Dolan, P. (2010). *Understanding the drivers, impact and value of engagement in culture and sport*. UK Department for Culture, Media and Sport.
- Nie, Y., Wang, T., Guo, M., Zhou, F., Ma, W., Qiu, W., Gao, J., & Liu, C. (2025). The relationship between physical activity, life satisfaction, emotional regulation, and physical self-esteem among college students. *Scientific Reports*, 15(15899). <https://doi.org/10.1038/s41598-025-00651-w>
- Niu, L., Xu, J., & E, Y. (2023). Physical activity and habitus: Parental support or peer support? *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3), 2180. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032180>
- Peke, K. (2020). *Oryantiring katılımcılarının spora bağlılıkları ve zihinsel dayanıklılıklarının incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü]. İstanbul Gelişim Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <https://acikerisim.gelisim.edu.tr/xmlui/handle/11363/2513>
- Scanlan, T. K., Chow, G. M., Sousa, C., Scanlan, L. A., & Knifsend, C. A. (2016). Development of the Sport Commitment Questionnaire-2 (English version). *Psychology of Sport and Exercise*, 22, 233–246. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2015.08.002>
- Sivrikaya, M. H., & Biricik, Y. S. (2019, 11–14 Nisan). Milli takım düzeyindeki elit kayakçıların sporcu bağlılık düzeylerinin incelenmesi [Sözel bildiri sunumu]. 2. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi, Bodrum, Muğla, Türkiye.
- Siyahtaş, A., Tükenmez, A., Avcı, S., Yalçınkaya, B., & Çavuşoğlu, S. B. (2020). Bireysel ve takım sporu yapan sporcuların spor bağlılık düzeylerinin incelenmesi. *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 6(34), 1310–1317.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2019). *Using multivariate statistics* (7th ed.). Pearson.
- Tao, H., Huang, Z., Zhang, L., & Wang, L. (2025). The impact of psychological needs, social support, and exercise motivation on sport commitment among college students. *BMC Psychology*, 13, 3173. <https://doi.org/10.1186/s40359-025-03173-2>
- Tutar, H. (2016). *Örgütsel davranış: Örgüt teorileri ve çağdaş yaklaşımlar açısından*. Detay Yayıncılık.
- Uluç, E. A., & Akçakoyun, F. (2021). Bocce sporcularının hedef yönelimlerinin spora bağlılıkları. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 23–24. <https://doi.org/10.38021/asbid.1034025>
- Uzgur, K., Pekel, H., & Aydos, L. (2021). Rekreasyonel koşucuların spora bağlılık düzeylerinin incelenmesi. *Aksaray University Journal of Sport and Health Researches*, 2(1).
- Wheatley, D., & Bickerton, C. (2017). Subjective well-being and engagement in arts, culture and sport. *Journal of Cultural Economics*, 41(1), 23–45.
- White, P., & McTeer, W. (2012). Socioeconomic status and sport participation at different developmental stages during childhood and youth: Multivariate analyses using Canadian national survey data. *Sociology of Sport Journal*, 29(2), 186–209. <https://doi.org/10.1123/ssj.29.2.186>
- Yamaner, F., Uzunlar, H., & Efdal, A. (2019, Ekim 28–30). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin spora bağlılık düzeyi ile sporun yaşam becerilerine olan etkileri arasındaki ilişki düzeyinin belirlenmesi* [Sözlü bildiri sunumu]. 11. Uluslararası Spor Camiası Sempozyumu, Antalya, Türkiye.

- Yang, H. J., Yang, J.-H., Choi, C., & Seong, C.-H. (2025). Differences in enjoyment, exercise commitment, and intention to continue participation among age groups of adult amateur golfers. *Behavioral Sciences*, 15(3), 398. <https://doi.org/10.3390/bs15030398>
- Yao, A. W.-R., & Shapiro, D. R. (2024). An examination of the sport commitment model for athletes with physical disabilities. *Perceptual and Motor Skills*, 131(3), 971–988. <https://doi.org/10.1177/00315125241244471>
- Yapar, A. (2025). Physical activity levels and psychological parameters among university students. *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation*, 17, 116. <https://doi.org/10.1186/s13102-025-01166-7>
- Yıldız, E. (2015). *Ebeveynlerin çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımına yönelik tutumlarının incelenmesi* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Yıldız, S., Yüce, M. S., & Koç, K. (2024). Özel spor tesislerinden yararlanan bireylerin spora bağlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 7(4), 724–734. <https://doi.org/10.38021/asbid.1560488>
- Yılmaz, O., & Kartal, R. (2022). Tenis sporunda ailenin rolü ve önemi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 277–286. <https://doi.org/10.31680/gaunjs.1138393>
- Zhang, M., Han, Y., & Kim, Y. (2022). Predictors of persistent participation in youth sport: A systematic review. *Frontiers in Psychology*, 13, 871936. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.871936>

Journal of Sports and Science is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International